

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุดจำนวน 458 ฉบับ ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 126 ฉบับและครูผู้สอนจำนวน 332 ฉบับ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ของประพัฒน์ จำปาไทย (2530 : 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า มีสภาพปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า มีสภาพปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีสภาพปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีสภาพปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า มีสภาพปัญหาในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

ตอนที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย

\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
- ผู้บริหารโรงเรียน	126	27.51
- ครูผู้สอน	332	72.49
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 458 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 126 คน (ร้อยละ 27.51) และเป็นครูผู้สอน จำนวน 332 คน (ร้อยละ 72.49)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้
ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏตามตารางที่ 4.1- 4.7

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้าน	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	หลักสูตร	3.18	.69	ปานกลาง
2	การเรียนการสอน	3.10	.73	ปานกลาง
3	การประเมินผล	2.96	.81	ปานกลาง
4	การบริหารการจัดการ	3.30	.77	ปานกลาง
5	ตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.18	.77	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.14	.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีความยากเกี่ยวกับปัญหาการนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยมีปัญหาด้านการบริหารการจัดการ
มากที่สุด ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือด้านหลักสูตรและด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.18$)
ส่วนปัญหาด้านการประเมินผลมีปัญหาที่น้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.96$)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปลความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแม่บทและกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.22	.85	ปานกลาง
2	การสร้างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.25	.88	ปานกลาง
3	การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้หลังจากมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	3.08	.91	ปานกลาง
4	การจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.34	1.03	ปานกลาง
5	ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.21	1.06	ปานกลาง
6	การจัดทำกำหนดการสอนและคาบเวลาที่ใช้สอน เนื้อหาวิชาของภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.97	.95	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.18	.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีความเกี่ยวกับปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทุกรายการมีปัญหาลู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยรายการการจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.34$) รองลงมาคือการสร้างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.25$) ส่วนรายการการจัดทำกำหนดการสอนและคาบเวลาที่ใช้สอนเนื้อหาวิชาของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.97$)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การศึกษารวบรวมองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.10	.92	ปานกลาง
2	การวางแผนจัดกิจกรรมและเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.10	.87	ปานกลาง
3	การเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาอื่นๆ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.02	1.01	ปานกลาง
4	การเชิญผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกทักษะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน เช่น ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค ชาวบ้าน และการเกษตร เป็นต้น	3.11	1.04	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปลความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
5	การจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.21	.96	ปานกลาง
6	การใช้แหล่งวิชาการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนการสอน และแหล่งฝึกปฏิบัติจริง เช่น การทอผ้าไหม การเกษตร การทำขนมหวาน งานจักสาน ไม้ไผ่ หรือเทคนิคต่างๆ ของชาวบ้าน เป็นต้น	3.06	1.10	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.10	.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ทุกรายการมีปัญหาในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยรายการการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมาคือ การเชิญผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกทักษะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน เช่น ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค ชาวบ้าน และการเกษตร เป็นต้น ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนรายการการเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาอื่นๆ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.02$)

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปลความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การนำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงแก้ไข กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.13	.90	ปานกลาง
2	การวัดผลประเมินผลในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.91	.96	ปานกลาง
3	การนำผลจากการวัดผลประเมินผลไปใช้ปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.99	.95	ปานกลาง
4	การประเมินผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน	2.84	1.00	ปานกลาง
5	การประเมินผลวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาตัดสินผลการเรียนของนักเรียน	2.87	1.04	ปานกลาง
6	การประเมินรูปแบบการสอนและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ในการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.02	.93	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	2.96	.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยรายการการนำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.11$) รองลงมาคือการประเมินรูปแบบการสอนและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ในการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.02$) ส่วนรายการ การประเมินผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ของผู้เรียน มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.84$)

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารการจัดการ

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปลความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.20	.93	ปานกลาง
2	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน โดยมีฝ่ายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบและประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทย	3.31	.96	ปานกลาง
3	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	3.43	1.00	ปานกลาง
4	กำหนดให้หลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากล	3.31	1.00	ปานกลาง
5	การดำเนินการร่วมกับผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการกำหนดวิธีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.27	.97	ปานกลาง
6	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการเรียนการสอนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.29	1.06	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.30	.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารการจัดการ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยรายการโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาคือ การจัดให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน โดยมีฝ่ายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบและประสานงานกับเครือข่าย

ภูมิปัญญาไทย และรายการกำหนดให้หลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากล ($\bar{X} = 3.31$) ส่วนรายการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.20$)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปลความหมาย
		\bar{X}	S.D	
1	สำรวจความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	2.84	1.16	ปานกลาง
2	มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.45	1.11	ปานกลาง
3	จัดสรรงบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในโรงเรียน	3.45	1.26	ปานกลาง
4	จัดกิจกรรมยกย่องและให้รางวัลครูภูมิปัญญาไทย	2.90	1.00	ปานกลาง
5	เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างตำราจากความรู้ท้องถิ่น	3.16	1.03	ปานกลาง
6	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียนในการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดแนวทางการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.25	1.00	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.18	.77	ปานกลาง.

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยรายการมีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรายการจัดสรรงบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในโรงเรียน มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือครูภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียนในการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดแนวทางการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.25$) ส่วนราชการการสำรวจความรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น
 ในชุมชน มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.84$)

1.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอน

ความคิดเห็นของครูผู้สอน ปรากฏตามตารางที่ 4.8 – 4.13

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้าน	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	หลักสูตร	3.54	.70	มาก
2	การเรียนการสอน	2.88	.58	ปานกลาง
3	การประเมินผล	3.45	.87	ปานกลาง
4	การบริหารจัดการ	3.46	.69	ปานกลาง
5	ตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.52	.70	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.37	.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า
 ด้านหลักสูตร มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมาคือ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.52$)
 ส่วนด้านการเรียนการสอนมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.88$)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแม่บทและกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	2.65	.94	ปานกลาง
2	การสร้างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.18	.82	ปานกลาง
3	การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้หลังจากมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	3.67	.94	มาก
4	การจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.90	1.07	มาก
5	ศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.03	1.17	มาก
6	การจัดทำกำหนดการสอนและคาบเวลาที่ใช้สอน เนื้อหาวิชาของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.83	1.21	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.54	.70	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า มีรายการที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดรายการ และมีรายการที่มีปัญหาระดับปานกลางสองรายการ โดยรายการการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือการจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนรายการการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแม่บทและกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.65$)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การศึกษารวบรวมองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	2.90	1.02	ปานกลาง
2	การวางแผนจัดกิจกรรมและเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.82	.87	ปานกลาง
3	การเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาอื่นๆ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.38	1.09	ปานกลาง
4	การเชิญผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรกทักษะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน เช่น ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค ชาวบ้าน และการเกษตร เป็นต้น	2.70	.95	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
5	การจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.27	.94	ปานกลาง
6	การใช้แหล่งวิชาการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนการสอนและแหล่งฝึกปฏิบัติจริง เช่น การทอผ้าไหม การเกษตร การทำขนมหวาน งานจักสานไม้ไผ่ หรือเทคนิคต่างๆ ของชาวบ้าน เป็นต้น	3.20	1.07	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	2.88	.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ทุกรายการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยรายการการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมาคือการใช้แหล่งวิชาการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนการสอนและแหล่งฝึกปฏิบัติจริง เช่น การทอผ้าไหม การเกษตร การทำขนมหวาน งานจักสานไม้ไผ่ หรือเทคนิคต่างๆ ของชาวบ้าน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.20$) ส่วนรายการการเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ เช่น ภาษาไทย สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาอื่นๆ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.38$)

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การนำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงแก้ไข กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.21	1.04	ปานกลาง
2	การวัดผลประเมินผลในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	3.22	.99	ปานกลาง
3	การนำผลจากการวัดผลประเมินผลไปใช้ปรับปรุง แก้ไขการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.38	1.08	ปานกลาง
4	การประเมินผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.76	1.33	มาก
5	การประเมินผลวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อนำมาตัดสินผลการเรียนของนักเรียน	3.69	1.32	มาก
6	การประเมินรูปแบบการสอนและสื่อการเรียนการ สอนที่เหมาะสม ในการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น	3.45	1.11	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.45	.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีรายการที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากสองรายการ และมีรายการที่มีปัญหาระดับปานกลางสี่รายการ โดยรายการการประเมินผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียนมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมาคือการประเมินผลวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 3.69$) ส่วนรายการการนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีปัญหาที่น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.21$)

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารการจัดการ

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ให้มีความรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.63	1.22	ปานกลาง
2	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน โดยมีฝ่ายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบ และประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทย	3.23	1.06	ปานกลาง
3	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัย และพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	3.74	1.00	มาก
4	กำหนดให้หลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาและ กระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากล	3.92	1.02	มาก
5	การดำเนินการร่วมกับผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ กำหนดวิธีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน	3.61	.98	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
6	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดทำแผนแม่บท เกี่ยวกับการเรียนการสอนพื้นฐานภูมิปัญญา ท้องถิ่น	3.64	.98	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.46	.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า มีรายการที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดรายการ และมีรายการที่มีปัญหาระดับปานกลางสองรายการ โดยรายการกำหนดให้หลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากลมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือรายการ โรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนรายการจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน โดยมีฝ่ายส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบและประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทยมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.23$)

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	S.D.	
1	สำรวจความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	2.45	1.27	ปานกลาง
2	มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.97	1.15	มาก
3	จัดสรรงบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริม ภูมิปัญญาไทยในโรงเรียน	4.08	1.12	มาก
4	จัดกิจกรรมยกย่องและให้รางวัลครูภูมิปัญญา ไทย	3.46	1.15	ปานกลาง
5	เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูภูมิ ปัญญาท้องถิ่นสร้างตำราจากความรู้ท้องถิ่น	3.48	1.04	ปานกลาง
6	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียนใน การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดแนวทาง การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	3.70	.98	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.52	.70	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีรายการที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากสามรายการ และมีรายการที่มีปัญหาระดับปานกลางสามรายการ โดยรายการจัดสรรงบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในโรงเรียนมีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ มีการจัดตั้งสมาคม ชมรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนรายการสำรวจความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.45$)

ตารางที่ 4.14 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหา
การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้าน	ความคิดเห็น			
		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	หลักสูตร	3.18	.69	3.54	.70
2	การเรียนการสอน	3.10	.73	2.88	.58
3	การประเมินผล	2.96	.81	3.45	.87
4	การบริหารการจัดการ	3.30	.77	3.46	.69
5	ตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.18	.77	3.52	.70
	เฉลี่ยรวม	3.14	.63	3.37	.56

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยมีปัญหาด้านการบริหารการจัดการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือด้านหลักสูตรและด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.18$) ส่วนปัญหาด้านการประเมินผลมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.96$) และพบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมาคือ ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนด้านการเรียนการสอนมีปัญหาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.88$)

ตอนที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

2.1 ปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการนำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละด้านสรุปที่มีปัญหาคิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดและมี
ปัญหาคิดเป็นค่าเฉลี่ยมากรองลงมาได้ดังนี้

2.1.1 ด้านหลักสูตร

2.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

- 1) การจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์
การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด
- 2) การสร้างปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับ
ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.1.2 ครูผู้สอน

- 1) รายการการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมี
ปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด
- 2) การจัดทำตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับจุดประสงค์
การเรียนรู้ องค์กรความรู้ และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.2 ด้านการเรียนการสอน

2.1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน

- 1) รายการการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้
สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นมี
ปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด
- 2) การเชิญผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนโดยสอดแทรกทักษะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน เช่น ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค ชาวบ้าน
และการเกษตร เป็นต้น มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.2.2 ครูผู้สอน

- 1) รายการการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานระหว่างความรู้
สากลกับความรู้ท้องถิ่น ฝึกให้วิเคราะห์ทำความเข้าใจวิธีคิด และแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น มี
ปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) การใช้แหล่งวิชาการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนรู้ การสอนและแหล่งฝึกปฏิบัติจริง เช่น การทอผ้าไหม การเกษตร การทำขนมหวาน งานจักสานไม้ไผ่ หรือเทคนิคต่างๆ ของชาวบ้าน เป็นต้นมีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.3 ด้านการประเมินผล

2.1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1) รายการการนำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) การประเมินรูปแบบการสอนและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ในการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.3.2 ครูผู้สอน

1) รายการการประเมินผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) การประเมินผลวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาตัดสินผลการเรียนของนักเรียน มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

2.1.4.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1) รายการโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) การจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนโดยมีฝ่าย ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบและประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทย มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.4.2 ครูผู้สอน

1) รายการกำหนดให้หลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ บน

พื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นในสัดส่วนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาสากลมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) รายการโรงเรียนและชุมชนร่วมกันทั้งการวิจัย และพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.5 ด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1.5.1 ผู้บริหารโรงเรียน

1) มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรายการจัดสรร

งบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในโรงเรียน มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) รายการครุภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียนในการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดแนวทางการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีปัญหา ค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.1.5.2 ครูผู้สอน

1) รายการจัดสรรงบประมาณหรือจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในโรงเรียนมีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด

2) มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีปัญหา ค่าเฉลี่ยมากรองลงมา

2.2 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างยุทธศาสตร์การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ได้เสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมในประเด็นดังนี้

2.2.1 หัวข้อยุทธศาสตร์ที่เสนอต้องสอดคล้องกับปัญหาและต้องให้ชัดเจนกับปัญหาที่มีความเป็นไปได้

2.2.2 ภาษาที่ใช้ในการเขียนเป็นหัวข้อยุทธศาสตร์ต้องกระชับและต้องสื่อความหมายให้ชัดเจนว่าจะทำอย่างไรให้ระบุกลยุทธ์หรือมาตรการที่ใช้สำหรับยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ว่าใช้กลยุทธ์อะไร มีปัจจัยใดสนับสนุนที่จะทำให้ยุทธศาสตร์มีความสำเร็จและเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยกำหนดมาตรการเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน เช่น แผนงาน โครงการงาน กิจกรรม เป็นต้น และยุทธศาสตร์ที่นำเสนอให้นำบางข้อที่สามารถรวมกันได้มาเป็นข้อเดียวกัน

2.2.3 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ ,อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

2.2.4 เสนอยุทธศาสตร์โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยจัดเป็นเฉพาะวิชา และสอดแทรกโดยการบูรณาการกับวิชาอื่น

2.2.5 กำหนดจุดประสงค์และวิธีการประเมินเพื่อผ่านจุดประสงค์ไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน

2.2.6 กำหนดวิธีหารายได้เข้ากองทุนไว้ด้วย

2.2.7 ให้เพิ่มการทำเว็บไซต์ เป็นเรื่อง ๆ บรรจุลงแผ่นดิสก์

2.2.8 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในท้องถิ่น

2.2.9 กำหนดการประเมินผลอย่างหลากหลาย

2.2.10 คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลังจากการจัดตั้งฝ่ายส่งเสริมการนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว ควรประกอบด้วยจากบุคคลหลายฝ่ายคือจาก
คณาจารย์ , คณะกรรมการสถานศึกษา , ผู้ทรงคุณวุฒิ , องค์กรส่วนท้องถิ่น , องค์กรเอกชน เป็น
ต้น

2.2.11 เสนอแนะให้จัดตั้งฝ่ายส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ
จัดการเรียนรู้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นพร้อมทั้งตั้งศูนย์
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำเขตพื้นที่การศึกษา

2.2.12 ในยุทธศาสตร์การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน
เพิ่มเติมการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำโรงเรียน

2.2.13 จัดให้มีห้องปฏิบัติการศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

2.2.14 หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถกำหนดไว้เป็น
หลักสูตรสถานศึกษาทั้งสาระความรู้เพิ่มเติมและเฉพาะวิชา

**2.3 ข้อเสนอยุทธศาสตร์การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี**

จากข้อค้นพบปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์จัดทำเป็นร่างยุทธศาสตร์การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
จำนวน 9 ยุทธศาสตร์ซึ่งจะนำไปใช้แก้ปัญหาทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน
ด้านการประเมินผล ด้านบริหารการจัดการและด้านตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

**ยุทธศาสตร์ที่ 1 : จัดตั้งฝ่ายส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดย
อยู่ในงานวิชาการของโรงเรียน**

มาตรการ

1.1 ตั้งฝ่ายส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งงานย่อย
ประกอบด้วยโครงสร้างดังนี้

1.1.1 งานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน้าที่

1.1.1.1 ศึกษาค้นคว้าวิจัย พัฒนา และส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายศึกษา
ค้นคว้าวิจัย สืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดทำทะเบียน และเผยแพร่
เป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับสถานศึกษาในการจัดหลักสูตร หรือจัด กิจกรรมการเรียนรู้

1.1.1.2 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำตำรา เอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.2 งานศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำโรงเรียน

หน้าที่

1.1.2.1 สืบค้น และรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นซีดีรอม และแผ่นดิสก์

1.1.2.2 รวบรวมข้อมูลแหล่งการเรียนรู้และวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ไว้อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

1.1.2.3 จัดทำสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.3 งานศูนย์ประสานงานเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

หน้าที่

1.1.3.1 ประสานงานเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

1.1.3.2 ประสานการใช้แหล่งวิทยาการและวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.3.3 รับผิดชอบเกี่ยวกับชมรมภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

1.1.4 งานวัด และประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น

หน้าที่

1.1.4.1 วัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

1.1.4.2 เสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการและแบ่งงานให้มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เป็นการทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบไปด้วย คณะครู กรรมการสถานศึกษา ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และนักเรียน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : จัดตั้งกองทุนส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

มาตรการ

1.1 กำหนดแผนงานและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

1.2 ระดมทุนจากชุมชน โดยการขอการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธา สมาชิกของชมรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และหารายได้จากจำหน่ายผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : จัดตั้งชมรมภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

มาตรการ

3.1 แต่งตั้งครูที่ปรึกษาชมรม

3.2 รับสมัครสมาชิกประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า คณะครูและ

จากกรณีปัญหาท้องถิ่น

3.3 และดำเนินการเลือกตั้งกรรมการชมรม จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ ขอบเขตกิจกรรมของชมรม และจัดทำแผนการดำเนินงานของชมรม

3.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมของชมรมเป็นระยะ เช่น จัดงานวันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการมอบเกียรติคุณบัตรให้กับปราชญ์ชาวบ้านดีเด่น มีการแข่งขันหรือประกวดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3.5 ส่งเสริมช่วยเหลือภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยมีการให้เงินสนับสนุน มีการเยี่ยมบ้านและเผยแพร่ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน

มาตรการ

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

4.2 แสวงหา เก็บรวบรวม ขอบริจาคสิ่งของหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนให้มากที่สุดแล้วจัดทำบัญชี คัดნიแยกหมวดหมู่

4.3 จัดทำสาระความรู้ในพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นระบบ และนำมาใช้ในการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงไปสู่วิชาการสมัยใหม่

4.4 จัดให้มีห้องหรือมุมปฏิบัติการ ค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละประเภทแต่ละรายการอย่างลึกซึ้ง

มาตรการ

5.1 สนับสนุนส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรม พัฒนาด้านการเรียนการสอนในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น

5.2 จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษา และจัดทำเอกสารอ้างอิงเผยแพร่

5.3 สนับสนุนส่งเสริมให้ครูศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละประเภทตามความสนใจแล้วจัดทำเป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าของตน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ส่งเสริมในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยบรรจุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม มีการประเมินอย่างหลากหลาย กำหนดการประเมินการเรียนรู้กลุ่มสาระภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน

มาตรการ

1.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาระภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้และการประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 จัดระบบการประเมินเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

1.3 นำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาอย่างครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : ใช้การบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

มาตรการ

7.1 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ประกอบด้วย ครู กรรมการสถานศึกษา ปราชญ์ ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และนักเรียน

7.2 วางแผนในการกำหนดวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกัน

7.3 ประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

7.4 ร่วมกันกำหนดให้หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากลและกำหนดสาระของ หลักสูตรเมื่อผู้เรียนเรียนรู้แล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและของ ท้องถิ่นได้

ยุทธศาสตร์ที่ 8 : พัฒนาการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในรูปแบบการจัด สาระการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะ และรูปแบบการสอนสอดแทรกหรือ บูรณาการในสาระการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์

มาตรการ

8.1 กำหนดความสอดคล้องระหว่างการจัดหลักสูตรรูปแบบต่าง ๆ และ สอดคล้องระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นและสอดคล้องกับ เวลาที่ใช้สอน

8.2 ฝึกให้นักเรียนได้เข้าใจวิถีคิดและแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการฝึก วิเคราะห์ ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจริงในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคตและ เป็นผู้สืบทอดพัฒนาภูมิปัญญาของท้องถิ่น

**ยุทธศาสตร์ที่ 9 : ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นของ
ชุมชน**

มาตรการ

- 9.1 ปรับปรุงห้องสมุดของโรงเรียนให้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าเรียนรู้ที่
สมบูรณ์แบบ มีสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลายในสรรพวิชาทั้งภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล
- 9.2 จัดทำเว็บไซต์ (Web site) เป็นเรื่อง ๆ เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบรรจุลงใน
ฟลอปปีดิสก์ (Floppy Disk) สะสมไว้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าอีกทางหนึ่ง
- 9.3 โรงเรียนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้จัดทำโฮมเพจ (Homepage) เพื่อ
เผยแพร่ผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนด้วย
- 9.4 จัดทำหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาวเพื่อจัดการเรียนรู้ให้กับชุมชน